

ÜLESTÕUSMISAJA V PÜHAPÄEV A AASTAL

(Esimene lugemine Ap 6:1-7)

Lugemine apostlite tegude raamatust:

Neil päevil, kui jüngrite arv üha kasvas, hakkasid kreekastunud juudid nurisema heebrea keelt kõnelevate juutide üle selle pärast, et nende lesed olid igapäevasest abiandmisest kõrvale jäetud. Siis kutsusid kaksteist kokku jüngrite kogu ning ütlesid: “See ei ole hea, kui meie peaksime Jumala sõna kõrvale jätma ning hakkama hoolt kandma toidulauas teenimise eest. Sellepärast, vennad, valige endi seast seitse meest, kellel on hea kuulsus ja kes on täis vaimu ning tarkust, et me võiksime nad ametisse seada. Aga meie ise tahame jääda palve ja sõna teenimise juurde.” See kõne oli tervele kogudusele meelt mööda, ja nad valisid Stefanose – mehe täis usku ja Püha Vaimu – Filippuse ja Prokorose, Nikanori ja Timoni, Parmeni ja Nikolaose, juudiusku pöördunud antioklase. Need mehed toodigi apostlite ette, ja kui nad olid koos palvetanud, panid apostlid neile oma käed peale. Aga Jumala sõna levis ja jüngrite arv Jeruusalemmas kasvas suuresti, ning ka hulk preestreid võttis usu vastu.

See on Jumala Sõna.

(Vastulaul Ps 33:1-2. 4-5. 18-19. R:22)

R: Issand, olgu sinu halastus meie üle.

Hõisake Issandas, teie õiged,
vagadel on kohane laulda kiituselaulu.
Kiiatke Issandat kandlemänguga,
kümnekeelse naabliga mängige temale.

R:

Issanda sõna on õige,
tema tegudele võib loota.
Tema armastab õigust ja õiglust,
Issanda heldus täidab maa.

R:

Vaata, Issanda silm on kõigi nende üle,
kes teda kardavad ja ootavad tema heldust,
et ta vabastaks nende hinge surma küüsisist

ja hoiaks nad elus näljaajal.

R:

(Teine lugemine 1Pe 2:4-9)

Lugemine püha apostel Peetruse teisest kirjast:

Tulge Issanda Jeesuse – elava kivi – juurde, kes küll inimeste poolt on kõlbmatuks arvatud, kuid kes Jumala silmis on äravalitud ja hinnaline. Laske ka endid ehitada elavate kividena vaimseks kojaks: saage pühaks preesterkonnaks, tooma vaimulikke ohvreid, mis on Jumalale meelepärased Jeesuse Kristuse kaudu. Sest pühakiri ütleb: “Vaata, ma panen Siionisse kivi – äravalitud, igavese nurgakivi, ning see, kes temasse usub, ei jää iial häbisse.” Teile, kes te usute, on see auks; uskmatuile on see aga kivi, mille hooneehitajad on minema visanud. Ometi on see saanud nurgakiviks – komistuskiviks ja pahanduse kaljuks, mille otsa nad komistavad, kuna nemad ei pane tähele Jumala sõna –, seepärast saabki neile just niisugune osa. Aga teie olete valitud sugu, kuninglik preesterkond, püha rahvas, pärisrahvas, et te kuulutaksite tema vägevatest tegudest. On ju tema see, kes kutsus teid pimedusest oma imelise valguse juurde.

See on Jumala Sõna.

(Salm enne evangeeliumi Jh 14:6)

Halleluuja. Mina olen tee ja tõde ja elu.

Keegi ei saa minna Isa juurde teisiti kui minu kaudu. Halleluuja.

(Evangeelium Jh 14:1-6 –12)

Lugemine püha Johannese evangeeliumist:

Sel ajal ütles Jeesus oma jüngritele: “Teie süda ärgu kartku. Uskuge Jumalasse ja uskuge minusse. Minu Isa majas on palju eluasemeid. Kui see nii ei oleks, kas ma siis oleksin öelnud: mina lähen teile aset valmistama. Ja kui ma olen läinud ja teile aseme valmistanud, tulen ma jälle tagasi ja võtan teid enda juurde, et teiegi oleksite seal, kus olen mina. Ja sinna, kuhu ma lähen, sinna teate teed teiegi.”

Toomas ütles talle: “Issand, me ei tea, kuhu sa lähed, kuidas me võiksime tunda seda teed?” Jeesus kostis vastuseks: “Mina olen tee ja tõde ja elu. Keegi ei saa minna Isa juurde teisiti kui minu kaudu. Kui te oleksite tundnud mind, siis te tunneksite ka Isa. Ja te tunnete teda juba nüüd ning olete teda näinud.”

Filippus ütles talle: “Issand, näita meile Isa ja me jääme rahule.” Jeesus kostis: “Nii kaua aega olen ma teie juures ja ikka pole sa mind ära tundnud, Filippus? Kes on näinud mind, see on näinud Isa. Kuidas võid sa öelda: näita meile Isa? Kas sa siis ei usu, et mina olen Isas ja Isa on minus? Neid sõnu, mis ma teile räägin, ei kõnele ma iseenesest, vaid Isa, kes on minus, teeb oma tegusid. Uskuge mind, et mina olen Isas ja Isa on minus. Aga kui te mind ei usu, siis uskuge kasvõi üksnes mu tegude pärast. Tõesti, tõesti ma ütlen teile: kes usub minusse, see teeb neidsamu tegusid mida mina teen, ja teeb neist suuremaidki, sest mina lähen Isa juurde.”

See on Issanda Sõna.

Sissejuhatus

Armsad õed ja vennad, aeg-ajalt juhtub ikka, et mõni kirikus käiv koguduseliige tunnistab mulle omavahelises vestluses, et tal on vahel raske Jumalasse uskuda, kui ta teda ei näe. “Noh, eks muidugi,” ütlevad nad, “nii on mind vanemad kasvatanud: et tuleb kirikus käia ja oma hingeõndsuse eest hoolt kanda... Ja eks ma olen ka harjunud kirikusse tulema: siin on toredad usaldusväärased sõbrad ja... ja targad preestrid(!) ja... Aga tegelikult,” ütlevad nad, “ega see kõik mind argielus väga palju ei puuduta...”

Kusagil teadvuse sügavuses võivad niisugused mõtted peast läbi lipsata igal inimesel. Ühest küljest tekitavad need süütunnet, sest teab ju igaüks, kuidas Jeesus ütles: “Õndsad on need, kes ei näe, kuid siiski usuvad...” Teisalt aga ei öelnud Jeesus kunagi, et “Neetud on need, kes ei näe ja kel on seetõttu raske uskuda...” Teatud iseloomutüübi ja mõtlemisviisiga inimeste puhul on pimesi uskumise raskus üpris põhjendatud, sest tõsi on, et täit teadmist ei ole meile Jumala kohta ilmutatud.

Kahtlemata käib igapäevases elus otsuste tegemine selle alusel, mida me oleme kogunud ja mida me teame; kuid konkreetse otsuse vastuvõtmine käib enamasti just usu pinnal – see tähendab: inimene seab endale eesmärgid, mille saavutamine tundub talle tõenäoline, isegi kui ta ei saa päris kindel olla.

Kuid selle kõrval, mida inimene teab, ei tohi unustada kõike seda, mida inimene ei tea. Nimelt inimene teab, et ta ei tea oma saatust. Mõnigi aus ateist kuulutab: “Mina usun iseendasse...” Kuid ka tema puhul võib saatust igal hetkel kogu tema senise elureaalsuse ümber mängida ja kõik plaanid läbi lõigata, nagu näiteks sõdade puhkemise või looduskatastroofide puhul sageli juhtub. Iseendasse uskumisest pole siis enam palju abi...

Me loeme patutunnistuse...

Jutus

Armsad õed ja vennad, tänases evangeeliumis tahab apostel Filippus lausa kangiga taevaust lahti murdes edasi tungida ja nõuab Jeesuselt päris otse: “Näita meile Isa, ja me jääme rahule...” Hmm... kas me ikka jääksime rahule? Või kas Isa saaks jääda siis meiega rahule?

Filippus oleks pidanud ometi suutma tähele panna, et maailm, milles ta elas, oli üles ehitatud palju keerulisematele algoritmidele kui tema välja pakkus. Jeesus tuletas talle meelde, et inimese maailmavormel on tegelikult võrrand paljude tundmatutega; seetõttu on igapäev ülesandeks hoolitseda, et kõik, mis on kirjas võrdusmärkide ees, oleks tasakaalus sellega, mis on võrdusmärkide taga.

Üks tee sellise tasakaalu saavutamiseks on tundmatute läbikatsetamine. Võtame korraks ette ühe kõige suurema tundmatu, teeme mõtteeksperimenti ja püüame maailma näha nii nagu ateist seda teeb. Niisiis, võtame eelduseks, et me ei näe Jumalat just sellepärast, et teda ei olegi olemas, ning et pärast surma ootab inimest lihtsalt olematus. Kui see vastaks tõele, siis mida inimene sellest teadmisesest võidaks? Kas sajabrotsendilises ateistide maailmas oleks parem elada? Radikaalselt võttes ei oleks siis moraalile üldse mingit põhjendust, ning täieliku rumaluse ja nõrkuse märgiks muutuksid nii headus, vastutulelikkus kui suuremeelsus. See omakorda õigustaks kõikide sõda kõikide vastu: isegi tugevama õigus – nagu loomariigis – ei pruugiks kehtida, sest tugevat saab lõksu meelitada, ära mürgitada, rünnata selja tagant või une ajal.

Kindla teadmise puhul, et Jumalat pole olemas, hävitaks mõistusega olend end üsna kiiresti. Samuti on inimesel hulluks minemata raske ette kujutada, et surmajärgset tulevikku lihtsalt ei ole. Lõpuks tundub ateistliku maailmavaate ainus hüve seisnevat selles, et oma kurjade tegude eest pole vaja pärast surma vastutada. Kuid mida seegi siis annaks? Kas ateist saab pärast surma seeläbi kuidagi magusamalt olematu olla kui kõik teised?

Armsad õed ja vennad, õnneks on nii radikaalseid ateiste inimeste seas vähe, ning seetõttu on nemadki sunnitud elama maailmas, kus vastutus jõuab enamasti kohale juba enne surma, kus politsei viib kurjategija kohtu ette. Või vähemalt praegu on see suures osas veel nii...

Tuleme nüüd lõpuks tagasi apostel Filippuse tungiva palve juurde: “Issand, näita meile Isa...” Muidugi, kui me näeksime Isa, siis tema valvsa pilgu all ei saaks me ilmselt enam teha kurja. Kuid kas me saaksime siis teha midagi head? Kui palju oleks meil vabadust, kas me julgeksime olla loomingulised, kas võiksim enam siiralt proovida ja eksida? Kas ei muutuks inimese maine elu

niisugusel tingimisel jäätunult ettemääratuks, hirmunult kramplikuks... ja surmavalt igavaks?
Võimalus näha juba siin maa peal Jumalat viiks inimese elu pöördumatult teise äärmusse, ning see ei vastaks meie loomusele, niisugusena nagu Looja selle meile andnud on. Aamen.